

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

۲۳	تعداد دانشجو	پزشکی عمومی	گروه آموزشی
۲	تعداد واحد	اصول و کلیات اپیدمیولوژی	عنوان درس
۱۴۰۱/۱۱/۱۷ ۱۴۰۲/۰۳/۳۰	تاریخ شروع و پایان دوره	دکتری عمومی	مقطع
شنبه ها ۱۶-۱۴	روز و ساعت جلسات	نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲	نیمسال تحصیلی
ندارد	دروس پیش نیاز	دکتر رضا صادقی	مدرس / مدرسین درس
دانشکده پزشکی	محل برگزاری	دکتر رضا صادقی	مسئول درس (دروس اشتراکی)
ترکیبی	روش برگزاری (حضور / مجازی / ترکیبی) (	۲ واحد نظری	نوع واحد (نظری / عملی)

شرح کلی درس:

توصیفی کوتاه و مختصر از درس را در یک یا دو پاراگراف بنویسید

اپیدمیولوژی یکی از علوم بسیار مفید می باشد که در شناخت عوامل موثر و زمینه ساز بیماری ها و راههای پیشگیری، مبارزه، کنترل، حذف و ریشه کنی آنها نقش زیادی دارد. در این راستا دانشجویان با مطالعه این درس با اصول اپیدمیولوژی (همه گیر شناسی) و اهداف و کاربرد آن در تجزیه و تحلیل مسائل بهداشتی درمانی جامعه آشنا خواهند شد. بدین منظور مفاهیمی چون سلامت و بیماری، پیشگیری و سطوح آن، غربالگری، سیر طبیعی بیماری و انواع مطالعات اپیدمیولوژیکی و ... مورد بحث قرار می گیرند.

هدف/اهداف کلی درس:

با مراجعه به کوریکولوم رشته، هدف / اهداف کلی درس را بنویسید.
آشنایی با اصول و مبانی اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری های واگیر و غیر واگیر

روش تدریس:

مشخص کنید از چه روش تدریسی در آموزش استفاده می‌نمایید. روش تدریس را بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت فراگیران انتخاب کنید و در صورت امکان مشارکت فراگیران و شرکت آنان در بحث‌های کلاسی را در اولویت قرار دهید.

☒	روش تدریس سخنرانی	☒	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله
☒	روش تدریس بحث گروهی	☐	روش تدریس ایفای نقش
☒	روش تدریس پرسش و پاسخ	☒	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی
☐	روش تدریس نمایشی	☐	روش تدریس اکتشافی
☐	روش تدریس آزمایشگاهی	☐	روش تدریس در گروه‌های کوچک

سایر موارد: ..

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی - یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می‌کنید.

☒	جزوه	☒	پاورپوینت
☒	کتاب	☐	فیلم آموزشی
☒	وایت برد	☒	نرم افزار
☒	تصویر	☐	ماکت
☒	چارت	☐	لوازم واقعی
☐	فایل صوتی	☐	پوستر

سایر موارد: ...

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

مشخص کنید که فراگیران چه وظایف و مسئولیت‌هایی در طول ترم دارند.

- حضور مستمر در کلاس
- مشارکت فعال در حل مسائل و مثال‌ها
- انجام تمرینات محول شده توسط استاد در زمان مقرر

نحوه ارزیابی فراگیران:

- با توجه به اهداف اختصاصی درس، مشخص کنید که از چه روشی برای ارزیابی فراگیران استفاده می‌کنید.

☒	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☒	سئوالات صحیح-غلط	☒	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☐	کار عملی	☐	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☐	سئوالات جور کردنی
		☒	پرسش‌های کلاسی

سایر موارد: ...

- مشخص کنید که نمره نهایی دانشجو با توجه به چه فعالیت‌هایی تعیین می‌شود. همچنین میزان نمره و یا درصد مرتبط با هر فعالیت را نیز مشخص کنید.

نحوه نمره دهی:

نمره/درصد	عناوین	ردیف
۲۵ درصد	تمرین، کوئیز و حضور فعال در کلاس	۱
۳۵ درصد	آزمون میان ترم	۲
۴۰ درصد	آزمون پایان ترم	۳

سیاست ها و قوانین:

قوانین کلاس خود را به صورت شفاف برای فراگیران شرح دهید.

- فراگیر بایستی به صورت مستمر در کلاس حضور داشته باشد.
- حداکثر تعداد غیبت های مجاز ۳ جلسه است.
- فراگیر بایستی وظایف و تمرینات محول شده به او توسط استاد را به صورت کامل و در مدت زمان تعیین شده تحویل نماید.
- رعایت شئونات اخلاقی در کلاس الزامی است.
- آزمون میان ترم به صورت حذفی خواهد بود و امکان امتحان مجدد و یا در نظر گرفتن سوال از مباحث میان ترم در آزمون پایان ترم وجود ندارد.
- اولویت آزمون های میان ترم و پایان ترم به صورت کتبی و تشریحی می باشد. در صورتی که امکان امتحان حضوری نباشد، به صورت آنلاین و تستی آزمون برگزار خواهد شد.

جدول زیر را بر اساس رئوس مطالبی که در هر جلسه آموزش می‌دهید، کامل کنید.

توجه: در قسمت اهداف رفتاری، نوع هدف (حیطه شناختی، حیطه عاطفی و حیطه روانی حرکتی) را مشخص کنید.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با ...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس / مدرسین
۱	تاریخچه و تعریف اپیدمیولوژی	تاریخچه، تعریف و اهداف اپیدمیولوژی آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعریف صحیحی از اپیدمیولوژی داشته باشد. ❖ اهداف اپیدمیولوژی را شرح دهد. ❖ سیر تحول اپیدمیولوژی را بیان نماید. 	دکتر رضا صادقی
۲	اصطلاحات رایج اپیدمیولوژی	اصطلاحات رایج که در اپیدمیولوژی بکار می‌رود آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی را تعریف و تشریح نماید. 	دکتر رضا صادقی
۳	سلامت، محیط و مفهوم گذار در اپیدمیولوژی	مفهوم گذار در اپیدمیولوژی آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعریف و انواع سلامت را نام ببرد. ❖ انواع محیط‌ها را از نظر اپیدمیولوژی بیان کند. ❖ مفهوم گذار در اپیدمیولوژی را توضیح دهد. 	دکتر رضا صادقی
۴	مدل‌های مختلف بیماری در اپیدمیولوژی	مدل‌های مختلف بیماری در اپیدمیولوژی آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مدل هرم را شرح دهد. ❖ شبکه علیت را بیان نماید. ❖ کاربرد مدل‌ها در مطالعه بیماری‌ها را توضیح دهد. 	دکتر رضا صادقی

دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ دوره کمون را تعریف نماید. ❖ انواع سطوح پیشگیری را شرح دهد. 	سیر طبیعی بیماری و سطوح پیشگیری آشنا شود.	سیر بیماری و سطوح پیشگیری	۵
دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ تفاوت بین میزان ها و نسبت ها و ... را بیان کند. ❖ میزان های شیوع و بروز را بدست آورد و تفسیر نماید. ❖ شاخص های بیماری زایی و مرگ و میر را بدست آورد. 	شاخص های پر کاربرد در اپیدمیولوژی آشنا شود.	شاخص ها و میزان های بهداشتی	۶
دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ پدیده کوه یخ در بیماری ها را تشریح نماید. ❖ غربالگری بیماری ها را توضیح دهد. ❖ اهداف غربالگری را بیان نماید. ❖ انواع غربالگری را با هم مقایسه کند. ❖ ملاحظات مربوط به بیماری های واجد شرایط و آزمون های مورد استفاده را توضیح دهد. 	مفهوم غربالگری آشنا شود.	غربالگری ۱	۷
دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ارزشیابی آزمون های غربالگری را توضیح دهد. ❖ حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و منفی را تعریف نموده و محاسبه کند. ❖ رابطه بین شیوع بیماری و ارزش اخباری را بیان نماید. 	ارزشیابی آزمون های غربالگری آشنا شود.	غربالگری ۲	۸
دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ارتباط را تعریف نماید. ❖ رابطه علیتی را شرح دهد. ❖ انواع رابطه را بیان نماید. 	مفهوم ارتباط و علیت در اپیدمیولوژی آشنا شود.	ارتباط و علیت در اپیدمیولوژی	۹

دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مطالعه توصیفی و ویژگی های آن را شرح دهد. ❖ مطالعه تحلیلی و ویژگی های آن را شرح دهد. ❖ انواع مطالعات توصیفی و تحلیلی را نام ببرد. 	مطالعات توصیفی و تحلیلی آشنا شود.	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک ۱	۱۰
دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مطالعه مشاهده ای را همراه با مزایا و معایب شرح دهد. ❖ مطالعه مداخله ای را همراه با مزایا و معایب شرح دهد. ❖ انواع مطالعات مشاهده ای و مداخله ای را بیان نماید. 	مطالعات مشاهده ای و مداخله ای آشنا شود.	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک ۲	۱۱
دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ طرح و چارچوب یک مطالعه مورد شاهدهی را شرح دهد. ❖ ویژگی ها و روش تجزیه و تحلیل مطالعات مورد شاهدهی را شرح دهد. ❖ مزایا و معایب این نوع مطالعه را بیان نماید. 	مطالعات مورد شاهدهی و ویژگی های آن آشنا شود.	مطالعات مورد شاهدهی	۱۲
دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ طرح و چارچوب یک مطالعه مقطعی را شرح دهد. ❖ ویژگی ها و روش تجزیه و تحلیل مطالعات مقطعی را شرح دهد. ❖ مزایا و معایب این نوع مطالعه را بیان نماید. 	مطالعات مقطعی و ویژگی های آن آشنا شود.	مطالعات مقطعی	۱۳

دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ طرح و چارچوب یک مطالعه همگروهی را شرح دهد. ❖ ویژگی ها و روش تجزیه و تحلیل مطالعات همگروهی را شرح دهد. ❖ انواع مطالعه همگروهی را توضیح دهد.. ❖ مزایا و معایب این نوع مطالعه را بیان نماید. 	مطالعات همگروهی و ویژگی های آن آشنا شود.	مطالعات همگروهی	۱۴
دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ انواع مطالعات تجربی را بیان نماید. ❖ مزایا و معایب این نوع مطالعه را شرح دهد. ❖ مفهوم کورسازی و تخصیص تصادفی را بیان نماید. 	مطالعات تجربی و ویژگی های آن آشنا شود.	مطالعات تجربی	۱۵
دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ویژگی انواع الگوهای همه گیری را توضیح دهد. ❖ مراحل بررسی یک اپیدمی را بیان نماید. ❖ ایمنی گروهی را شرح دهد. 	الگوهای مختلف همه گیری آشنا شود.	الگوهای مختلف همه گیری ها	۱۶
دکتر رضا صادقی	<ul style="list-style-type: none"> ❖ انواع سوگیری را نام برد. ❖ ویژگی های انواع سوگیری را شرح دهد. ❖ راه های جلوگیری یا کاهش هر نوع سوگیری را بیان نماید. 	انواع تورش در مطالعات آشنا شود.	تورش (سوگیری)	۱۷

منابع درس:

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات مقاله
مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ کتاب

۱. اپیدمیولوژی، لئون گوردیس، ترجمه: کوروش هولاکوئی، حسین صباغیان، انتشارات گپ، ۱۳۹۹، چاپ اول، ویرایش ششم

۲. اصول اپیدمیولوژی، مازنر، ترجمه: حسین ملک افصلی و کیومرث ناصری، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۹۵، چاپ هفتم